

Puccini, al Liceu

14 curiositats sobre el compositor i l'òpera «Madama Butterfly», que es representa a Barcelona

Retrat de Puccini, 1908. Foto: A. Dupont - Wikimedia Commons

El Gran Teatre del Liceu acull aquest gener les representacions de l'òpera *Madama Butterfly* (<https://www.liceubarcelona.cat/ca/temporada-2018-2019/operas/madama-butterfly>), de Giacomo Puccini.

Descobrim 14 detalls de la vida del compositor i d'aquesta obra, mentre escoltem com Maria Callas n'interpretava un dels fragments més coneguts, l'ària *Un bel dì, vedremo*.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=vcEoBOHp-7Q>

1. Giacomo Puccini va néixer a Lucca, al Gran Ducat de Toscana, el 22 de desembre de 1858 i va morir a Brussel·les el 29 de novembre de 1924. Va ser considerat un dels més grans compositors d'òpera de la seva època, a cavall del segle XIX i el XX.

2. Puccini va ser el gran representant del verisme, la darrera escola operística del segle XIX. Aquest corrent, que ja van començar compositors com Verdi i Ponchielli, retrata principalment la duresa de la vida diària dels estrats més desfavorits de la societat italiana després de la reunificació.

3. Les òperes més conegudes i representades de Puccini són *Madama Butterfly*, *La Bohème*, *Tosca* i *Turandot*. Aquesta última va quedar inacabada quan el compositor va morir per causa

d'un càncer d'esòfag i les dues darreres escenes van ser completades pel compositor Franco Alfano.

4. *Madama Butterfly* explica la trista història de Cio-Cio San, una geisha japonesa de només 15 anys, enamorada de Pinkerton, un oficial de la Marina americana que es casa amb ella per afany d'aventura però acaba per repudiar-la i tornant al seu país, emparat per la llei japonesa. Pinkerton reapareix al cap d'uns anys casat de nou amb una jove americana per reclamar el fill que Cio-Cio San va tenir després de ser abandonada.

5. L'argument de l'òpera es basa en el relat curt *Madame Butterfly* que John Luther Long va escriure a partir de les vivències que la seva germana, Jennie Cornell, casada amb un missioner, va viure al Japó. A banda del seu testimoni, una altra font d'inspiració va ser la novel·la *Madame Chrysantème* de Pierre Loti.

6. Puccini va documentar-se exhaustivament sobre els usos i costums del poble japonès. Per a això, va gaudir de l'assessorament de Sada Yakko, una prestigiosa actriu japonesa, i de l'esposa de l'ambaixador del Japó a Itàlia.

7. L'estrena absoluta de *Madama Butterfly* va ser el 17 de febrer de 1904 a La Scala de Milà. A Barcelona, el 2 d'agost de 1907, al Teatre del Bosc.

8. Els personatges principals d'aquesta òpera són Cio-Cio San, *Madama Butterfly* (soprano), Pinkerton, un oficial de la Marina americana (tenor) i Suzuki, serventa de Cio-Cio San (mezzosoprano).

9. Quan va ser estrenada, *Madama Butterfly* va tenir una molt mala recepció per part del públic, malgrat que al repartiment hi havia grans veus de l'època. Després d'això, Puccini la va reescriure i en va estrenar una segona versió a Brescia, el 28 de maig de 1904.

10. Inicialment, Puccini va pensar d'estructurar *Madama Butterfly* en dos actes. El primer tenia lloc als Estats Units i el segon, al Japó. Finalment, però, va descartar aquesta idea i la va escriure en tres actes, tots tres situats al Japó.

11. Cio-Cio San, el nom de la protagonista, en japonès vol dir senyora (san) papallona (cio-cio). D'aquí el títol de l'òpera.

12. Es tracta d'una òpera de gran emotivitat que se centra en la dimensió emocional de les vivències de la protagonista. Per fer-ho i per donar context a la història, Puccini va integrar sonoritats i instruments de la tradició musical japonesa a la seva partitura, inclús algunes melodies tradicionals que va conèixer a través de discos que es va fer portar.

13. L'escenografia del muntatge que arriba al Gran Teatre del Liceu s'inspira en els espais escènics centenaris del teatre japonès. Aquesta sobrietat permet cedir el centre de la posada en escena a la tragèdia de *Butterfly*.

14. *Madama Butterfly* acaba amb el suïcidi ritual de Cio-Cio San, que es fa l'*harakiri*. L'*harakiri* era una pràctica comuna entre els samurais, que rebutjaven qualsevol mort sense honor, com la que podia ser producte de causes naturals. El significat literal de *hara-kiri* en japonès és "tallar el ventre". En realitat, però, l'*harakiri* era exclusiu dels homes. El suïcidi ritual reservat a les dones era el *jigai*, i en lloc del ventre el que es tallava era el coll.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=JaHKBddFZbU>

***Madama Butterfly* (<https://www.liceubarcelona.cat/ca/temporada-2018-2019/operas/madama-butterfly>) , al Gran Teatre del Liceu**

Òpera en tres actes de Giacomo Puccini sobre un llibret de Luigi Illica i Giuseppe Giacosa.

Direcció musical: Giampaolo Bisanti

Direcció d'escena: Moshe Leiser i Patrice Caurier

Funcions:

12 de gener (dissabte) a les 20:00.

13 de gener (diumenge) a les 18:00.

15 de gener (dimarts) a les 20:00.

16 de gener (dimecres) a les 20:00.

(https://liceubarcelona.koobin.com/index.php?action=PU_evento&Ev_id=34253)

19 de gener (dissabte) a les 20:00.

20 de gener (diumenge) a les 17:00.

(https://liceubarcelona.koobin.com/index.php?action=PU_evento&Ev_id=34256)

21 de gener (dilluns) a les 20:00.

22 de gener (dimarts) a les 20:00.

(https://liceubarcelona.koobin.com/index.php?action=PU_evento&Ev_id=34258)

28 de gener (dilluns) a les 20:00.

(https://liceubarcelona.koobin.com/index.php?action=PU_evento&Ev_id=34259)

29 de gener (dimarts) a les 20:00.

(https://liceubarcelona.koobin.com/index.php?action=PU_evento&Ev_id=34260)

Primer acte: 55 min.

Entreacte: 30 min.

Segon acte: 52 min.

Pausa: 4 min.

Tercer acte: 33 min.

Durada total aproximada: 2 h i 50 min.

(45 minuts abans de l'inici de totes les funcions, al Foyer té lloc una sessió informativa gratuïta amb la informació bàsica de l'òpera així com un resum argumental.)

Repartiment:

Cio-Cio San, Madama Butterfly: Lianna Haroutounian (12, 15, 19, 21 i 28 de gener)

Maria Teresa Leva (13 i 16 de gener)

Ainhoa Arteta (20, 22 i 29 de gener)

Suzuki: Ana Ibarra (12, 15, 19, 21 i 28 de gener)

Justina Gringyte (13, 16, 20, 22 i 29 de gener)

Kate Pinkerton: Mercedes Gancedo

Benjamin Franklin Pinkerton: Jorge de León (12, 15, 19, 21 i 28 de gener)

Rame Lahaj (13, 16, 20, 22 i 29 de gener)

Sharpless: Damián del Castillo (12, 15, 19, 21 i 28 de gener)

Gabriel Bermúdez (13, 16, 20, 22 i 29 de gener)

Goro: Christophe Mortagne (12, 15, 19, 21 i 28 de gener)

Moisés Marín (13, 16, 20, 22 i 29 de gener)

Príncep Yamadori: Isaac Galán

L'oncle bonze: Felipe Bou

Amb l'Orquestra Simfònica i el Cor del Gran Teatre del Liceu.

Foto: A. Bofill

Foto: A. Bofill

Foto: A. Bofill

Foto: A. Bofill